

**Školní vzdělávací program
pro předškolní vzdělávání:**

**„MÁM RADOST,
ŽE JSEM!“**

**Církevní mateřská škola "U sv. Josefa"
2024 – 2027**

OBSAH:

1. Identifikační údaje o CMŠ „U sv. Josefa“	3
2. Charakteristika školy	3
3. Podmínky předškolního vzdělávání	4
3.1 Věcné podmínky	4
3.2 Životospráva	5
3.3 Psychosociální podmínky	5
3.4 Organizace chodu MŠ	6
3.5 Řízení mateřské školy	7
3.6 Personální a pedagogické zajištění	8
3.7 Spoluúčast rodičů	8
4. Organizace vzdělávání	9
4.1 Vnitřní uspořádání školy a jednotlivých tříd	9
4.2 Charakteristika jednotlivých tříd	9
5. Charakteristika vzdělávacího programu	11
5.1 Školní vzdělávací program	11
5.2 Filozofie školy	11
5.3 Název Školního vzdělávacího programu	13
5.4 Hlavní cíle ve vzdělávací oblasti	14
5.5 Prostředky, jak cílů dosáhnout	15
5.6 Zásady vzdělávací práce, principy, formy a metody	16
5.7 Podmínky a popis vzdělávání dětí se speciálními potřebami a dětí mimořádně nadaných	16
5.8 Podmínky a popis vzdělávání dětí od dvou do tří let	17
5.9 Podmínky a popis vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka	18
6. Vzdělávací obsah	19
7. Evaluační systém	37
Přílohy	39

1. Identifikační údaje Církevní mateřské školy "U sv. Josefa"

Název školy: Církevní mateřská škola „U sv. Josefa“

Adresa školy: Na Sadech 19, 370 01 České Budějovice

IČO: 490 207 90

Tel.: 737 334 302

E-mail: skolkacb@gmail.com

web: <http://www.skolkasvj.cz>

Zřizovatel: Česká provincie Kongregace Školských sester de Notre Dame

Ředitelka školy: Mgr. Zdeňka Maňáková

Zpracovatelé ŠVP: kolektiv pedagogů CMŠ, poslední aktualizace Mgr. Zdeňka Maňáková

Název programu: „**MÁM RADOST, ŽE JSEM!**“

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2024 do 31. 8. 2027,

č. j.: CMŠ 55/2024

2. Charakteristika školy

Církevní mateřská škola "U sv. Josefa" navazuje na šedesátiletou historii mateřské školy, která byla násilně přerušena v roce 1949.

Škola obnovila svůj provoz v září 1993. Tehdy byla otevřena jedna třída. V roce 1996 přibyla další třída a v roce 2010 jsme otevřely 3. třídu. Škola má nyní kapacitu 75 dětí.

Budova školy se nachází v objektu kláštera kongregace, její součástí je zahrada vybavená pískovištěm, klouzačkou, houpačkami, průlezkami a jinými herními prvky. Je velmi blízko do parku i do centra města a díky blízkým zastávkám autobusů MHD také do přírody za město.

Ve všech třídách CMŠ je věkově heterogenní složení dětí, tedy děti ve věku od 3 do 6 (7) let.

Naše mateřská škola je školou křesťanskou. Vedeme děti v rodinné atmosféře podle křesťanských hodnot a zásad. Společně vytváříme bezpečné a vstřícné prostředí, ve kterém může zdravě růst dětské sebevědomí. V radosti a pohodě se děti mohou učit samostatnosti, spolupráci a vcítění. Pomáháme jim postupně zvládat sebeobsluhu, rozvíjet se v oblasti tvořivosti a fantazie, sebedůvěry, společně poznáváme svět, a tak se učíme vážit si života a zdraví a pomáhat slabším.

Spolupracujeme s rodiči a s různými odborníky.

3. Podmínky předškolního vzdělávání

aneb základní podmínky, které jsou vymezeny a požadovány RVP PV

3.1 Věcné podmínky školy

Budova školy patří do objektu kláštera, je dvoupatrová a má 3 třídy. Je rozdělena na dvě části:

1. část, do které patří dvě třídy a vstupuje se do ní ze dvora:

Třída Sluníčka (1. patro) je vybavena takto:

- prostorná herna (zde si děti hrají i spí), třída (která slouží také jako jídelna) s herními koutky,
- kuchyňka (s výdejnou stravy), umývárna nádobí vybavená myčkou na nádobí,
- sklad na lůžkoviny, sklad na pomůcky pro pedagogické pracovníce,
- vyhovující hygienické zařízení pro děti i zaměstnance,
- šatna pro děti a šatna pro zaměstnance,

Třída Broučci (2. patro) je řešena obdobně jako třída Sluníčka.

2. část – **třída Ovečky** se nachází také ve 2. patře a je propojena s původní budovou MŠ spojovací chodbou.

Vchod pro rodiče je však hned za vrátnicí kláštera. Součástí třídy Ovečky je tzv. „Scházecí třída“, která slouží nejen ke spojování dětí, ale je využívána také jako výtvarný ateliér nebo prostor pro práci s předškoláky. Po domluvě ji mohou využívat i další dvě třídy.

K mateřské škole patří **zahrada**, kterou děti využívají k pohybu, hře i vzdělávání. Zahrada je členěna na dvě části, které přetíná asfaltová cesta. Tu děti využívají pro jízdu na vozítkách. Zahrada je vybavena pískovištěm, různými druhy průlezek a houpaček, dřevěnou chaloupkou, benzínkou, indiánským týpím, ekologickým WC a dřevěným domkem, ve kterém jsou uloženy hračky a zahradní náčiní. Vozítka se uklízejí do garáže. Na zahradě se děti seznamují se základními ovocnými stromy a keři, pěstují zeleninu, pečují o květiny, pozorují drobný hmyz apod. Tím se rozvíjí jejich vztah ke všemu živému. Na zahradě najdeme i kompostér nebo hmyzí hotel.

Mateřská škola má přiměřeně velké prostory, dětský nábytek odpovídající antropometrickým požadavkům a poměrně širokou nabídku herních možností. U hraček a didaktických pomůcek upřednostňujeme kvalitu před kvantitou. V každé třídě jsou různé hrací koutky: „pokojíček“, „obchod“, „lego“, „knížky“, „převleky“, „Tvořizem“, „autíčka“. Děti se svými výtvary a výrobky podílejí na výzdobě školy, usilujeme o estetické a podnětné prostředí. Hygienická zařízení odpovídají předpisům.

Stravování zajišťuje Školní jídelna Rudolfovská při Biskupském gymnáziu a do MŠ je jídlo dopravováno v hygienických termoforech. Dovoz stravy smluvně zajišťuje Česká maltézska pomoc ve speciálně upraveném vozidle.

Praní prádla zajišťují provozní pracovníci.

3.2 Životospráva

Vytváříme estetické a hygienicky nezávadné prostředí, rozvíjíme úctu ke zdraví vlastnímu i ke zdraví ostatních.

Skladba jídelníčku je pestrá a vyvážená s dostatečným množstvím ovoce a zeleniny.

Jsou dodržovány vhodné intervaly mezi jednotlivými pokrmy. Do jídla děti nenutíme, po dohodě s rodiči se snažíme děti motivovat, aby dítě jídlo ochutnalo.

Denně je zajištěn pitný režim – každé dítě má svůj hrneček a pití je průběžně doplňováno. Děti mají možnost si vybrat nápoj (např. šťáva nebo voda, čaj nebo mléko,...) a samy si ho nalít.

Děti mají dostatek volného pohybu nejen na zahradě a při výjezdech do přírody, ale v rámci možností i v MŠ. Každý den zařazujeme tělovýchovnou chvilku a různé pohybové hry.

V teplejších měsících využíváme zahradu i odpoledne. Děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku – s přihlédnutím k aktuálnímu stavu počasí. Pravidelně také jezdíme autobusem MHD za město do přírody.

Odpolední klid na lehátku je zabezpečen. Do spánku děti nenutíme, součástí klidu je pohádka, případně ukolébavka. Dětem, které neusnou, jsou nabízeny klidové aktivity. Pedagogové vytváří vzory zdravého životního stylu.

3.3 Psychosociální podmínky

Naší velkou prioritou je, aby se malí i velcí cítili v naší MŠ dobře, spokojeně a bezpečně.

Proto se všichni zaměstnanci snaží respektovat individuální potřeby dětí, reagovat na ně a řeší ty situace, které děti samy nezvládnou. Chovají se profesionálně – jsou vstřícní, neponižují děti, nabízejí jim zajímavá témata i činnosti, všímají si jednotlivců, snaží se, aby se děti rozvíjely po všech stránkách své osobnosti.

Děti jsou seznamovány s jasnými pravidly chování ve skupině tak, aby se ve třídách vytvořil kolektiv, ve kterém bude malým i velkým dobře, a kde má každý své místo. Pedagogové se dostatečně věnují vztahům ve třídě, nenásilně tyto vztahy vedou prosociálním směrem (prevence šikany).

Nově příchozím dětem nabízíme **adaptační režim** (Příloha 1). Všechny děti mají stejná práva, možnosti i povinnosti. Nikdo není zvýhodňován či znevýhodňován. Osobní svoboda a volnost dětí je respektována do určitých mezí, vyplývajících z řádu chování a norem, které jsou ve škole stanoveny.

Péče o děti je podporující, sympatizující, počítáme s aktivní spoluúčastí dítěte při všech činnostech. Pedagogové se snaží o nenásilnou komunikaci s dítětem, která je mu příjemná a kterou navozuje vzájemný vztah důvěry a spolupráce. Podporujeme dítě, aby se nebálo, pracovalo samostatně, důvěřovalo si. Respektujeme, že každé dítě „má svůj čas“. V dětech chceme přiměřeně jejich věku rozvíjet citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemnou pomoc a podporu.

Nebráníme se přijímat do naší MŠ děti z odlišných kultur. Nabízí se pak možnost zařadit víc prvků multikulturní výchovy.

3.4 Organizace chodu MŠ

Je zajištěn pravidelný denní řád, který je ale natolik flexibilní, že umožňuje organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám dětí a aktuální situaci.

Pedagogové zatěžují děti přiměřeně, v rámci jejich možností, nabízí jim různé individuální, skupinové i frontální činnosti. Děti mají dostatek prostoru pro spontánní hru, jsou podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování a mohou odmítnout činnost, kterou nechtějí dělat. Obzvláště nejstarší děti jsou v rámci přípravy na školu motivovány k tomu, aby se zařadily do společných činností. Díky heterogennímu složení tříd připravují pedagogové dětem různě náročné aktivity. Plánování činností vychází z potřeb, zájmů a možností dětí. Do denního programu jsou zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity.

Dbáme také na osobní soukromí dětí.

Rodičům doporučujeme, aby své děti přiváděli do mateřské školy včas, nejpozději do 8.30 hodin. Výjimky řešíme individuálně.

Další podrobnosti řeší Školní řád.

CO DĚLÁME CELÝ DEN: **Rámcový denní řád CMŠ**

Časový plán přizpůsobujeme podle věku a aktuálních potřeb dětí

6.30 – 9.15	volné hry dětí, tvořivá činnost, individuální práce s dětmi
8.30 – 9.15	průběžná svačina
9.15 – 10.00	úklid hraček, setkání v ranním kruhu, společná činnost nebo skupinová práce s dětmi
10.00 – 12.00	pobyt venku
12.00 – 12.15	převlékání, hygiena
12.15 – 12.50	oběd, hygiena, ukládání na lůžko
12.50 – 14.20	chvilka s pohádkou, odpočinek
14.00 – 14.20	klidové činnosti (dětí, které neusnou)
14.20 – 14.45	vstávání, svačina
14.45 – 16.30	volné hry dětí, tvořivá činnost dle zájmu, individuální práce s dětmi, eventuálně pobyt na zahradě MŠ, odchod domů

3.5 Řízení mateřské školy

Zaměstnanci mají jasně vymezená práva a povinnosti (viz Organizační řád školy). Ředitelka dává učitelkám dostatek pravomocí a respektuje jejich názor. Poradním orgánem ředitelky je pedagogická rada. Tato pedagogická rada se pravidelně schází, řeší aktuální situaci ve škole, plánuje a provádí evaluaci. Ředitelka vyhodnocuje práci celého týmu. Snažíme se, aby evaluace byla pro všechny zúčastněné smysluplná a užitečná. Zaměstnanci se snaží vytvářet atmosféru důvěry a navzájem spolupracují.

Styk s rodiči: běžné záležitosti řeší učitelky, závažnější problémy ředitelka školy. Informuje včas rodiče o důležitých změnách a plánovaných akcích: jsou informováni buď osobně, nebo prostřednictvím rodičovských schůzek, e-mailů a nástěnek. Škola má své webové stránky.

Spolupráce s dalšími lidmi a organizacemi

Mateřská škola spolupracuje s dalšími institucemi:

- Zřizovatel MŠ – Česká provincie Kongregace Školských sester de Notre Dame
- Společnost Pedagogiky Franze Ketta, z. s., zastoupená P. Dr. theol. Tomášem C. Havlem CFSsS a Mgr. Evou Muroňovou Ph.D.
- Školní jídelna Rudolfovská, Česká maltézská pomoc
- Pedagogická fakulta JČU – obor Učitelství pro mateřské školy (průběžná i souvislá praxe studentek denního studia i kombinovaného studia; nabídka vzdělávacích akcí a seminářů)
- Teologická fakulta JČU (praxe studentů; nabídka vzdělávacích akcí a seminářů)
- Křesťanská pedagogicko-psychologická poradna
- PPP, SPC, odborníci v oboru pediatrie, dětská psychologie a psychiatrie, etopedie
- CMŠ Lipenská, CZŠ Rudolfovská, Soukromá ZŠ Volyňka
- KMŠ Karolínka ve Slavkově u Brna a další MŠ, které pracují s Pedagogikou Franze Ketta
- Rodinné centrum Společný stůl s klubíkem Hrajánek
- Křesťanské rodinné centrum Petrklíč
- Malé divadlo
- CEGV Cassiopeia
- Děkanství u sv. Mikuláše
- Knihkupectví u Mikuláše (Karmelitánské nakladatelství)
- Centrum pro rodinu, Katechetické centrum při Biskupství českobudějovickém
- Velké množství velmi ochotných báječných lidí z řad rodičů, přátel, dobrodinců,...
- ...a mnoho dalších....

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Výchovně-vzdělávací činnost v mateřské škole zajišťuje tým pedagogických pracovníků (učitelky a asistenti pedagoga). Důležitou součástí pracovního týmu školy jsou také provozní pracovnice.

Provoz mateřské školy začíná v 6.30 a končí v 16.30 hod.

Ráno a odpoledne bývají děti spojeny v tzv. „Scházecí třídě“. V případě hezkého počasí se odpoledne spojuje na zahradě MŠ.

Učitelky si střídají ranní/odpolední směnu ve třídě, spolupracují při přípravě hromadných akcí, zajišťují služby za krátkodobě nemocné kolegyně. Překrývání učitelek je zajištěno mezi 9:30 a 13:00 hodin. Zahrnuje tedy tyto činnosti – setkání v ranním kruhu, společná činnost nebo skupinová práce s dětmi, pobyt venku a oběd.

Dítěte, které zůstane po provozu MŠ na třídě, se ujme učitelka. Kontaktuje se s rodiči a počká s dítětem v MŠ až do té doby, dokud si je nevyzvedne rodič nebo jím pověřená osoba. (Pokud se bude tento problém opakovat častěji, bude kvalifikován jako hrubé porušení řádu školy, a docházka dítěte do zařízení bude ukončena.) Více k této problematice se vyjadřuje **Doporučení MŠMT pro mateřské školy k problematice pozdního vyzvedávání dítěte z mateřské školy po ukončení provozu** (č.j. MSMT-36418/2015) ze dne 8.12.2015

Letní prázdninový provoz je v naší mateřské škole zajištěn prvních 14 dní v červenci pro přihlášené děti. V tuto dobu navštěvují naši MŠ i děti z CMŠ Lipenská. Posledních 14 dní v srpnu pak zajišťuje provoz pro přihlášené CMŠ Lipenská.

Podmínky k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí řeší Příloha 2 a pravidla bezpečnosti při vyzvedávání dětí jsou upřesněna v Příloze 4.

3.7 Spoluúčast rodičů

Spolupráce s rodinami dětí je pro nás velmi důležitá. Rodiče mají možnost nahlédnout do života mateřské školy, samozřejmě tak, aby nebyl narušen každodenní řád. Tento prostor je rodičům přirozeně dán v rámci adaptačního procesu nebo např. při oslavě narozenin dítěte ve školce, při prezentaci určitého tématu a podobně (vychází většinou z třídních vzdělávacích programů a třídního plánování). Společně připravujeme a prožíváme některé akce jako Společné zahájení školního roku, Předadventní setkání, oslavy Dne matek ve třídách, Rozloučení s předškoláky a táborák na závěr školního roku. Ochoty mnohých rodičů využíváme při společných brigádách nebo opravách, rády uvítáme pomoc při zajištění kurzu bruslení (přezouvání dětí) nebo při společných výletech. Rodiče nám pomáhají též materiálně a sponzorsky.

Své místo mají také informační schůzky pro rodiče v jednotlivých třídách (především na začátku školního roku) nebo informační setkání s rodiči nově přijatých dětí. O individuální konzultaci mohou rodiče požádat kdykoli. Využívat této možnosti zvláště doporučujeme rodičům předškoláků.

Rodiče zveme do školky na různé tematicky zaměřené přednášky a setkání s odborníky a průběžně hledáme, co můžeme jako křesťanská škola umístěná v areálu kláštera rodičům nabídnout.

4. Organizace vzdělávání

4.1 Vnitřní uspořádání školy a jednotlivých tříd

Přijímání dětí do MŠ

Děti jsou do naší MŠ přijímány na základě vyplněné žádosti o přijetí. Přijímání dětí probíhá ve správním řízení v rámci zápisu, jehož termín je vždy včas zveřejněn. Během zápisu rodiče hovoří s učitelkou a společně vyplní list (Doložení kritérií), který má za cíl poskytnout škole základní informace o dítěti, rodině a motivaci rodičů pro zvolení křesťansky orientované MŠ. Při větším počtu žádostí rozhoduje mateřská škola o přijetí dětí podle předem daných kritérií, která jsou v dostatečném předstihu před zápisem aktualizována. (Příloha 5)

Zařazování do jednotlivých tříd

V současné době máme 3 heterogenní třídy. Pokud je to možné, zařazujeme sourozence do stejného oddělení.

Individuální vzdělávání

Dítě, pro které je v příslušném školním roce předškolní vzdělávání povinné, může být vzděláváno individuálně. Rodiče musí tuto skutečnost včas oznámit mateřské škole. Pokud se dítě vzdělává individuálně po dobu celého školního roku, není zařazeno do žádné konkrétní třídy. Mateřská škola v takovém případě stanoví termín pro ověření úrovně osvojování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech.

4.2 Charakteristika jednotlivých tříd

Všechny třídy jsou zaměřené křesťansky a environmentálně, významné místo má výtvarné tvoření a hudební činnosti. Pracujeme s principy pedagogiky Franze Ketta. Mezi třídami se snažíme o vzájemnou spolupráci.

Všechny tři třídy jsou naplněny počtem maximálně 25 dětí. Všechny třídy jsou heterogenní. Učitelky uzpůsobují program tomuto složení dětí. V rámci společné činnosti si dělí děti na skupiny (většinou na mladší a starší). Je více prostoru na individuální práci s nejstaršími dětmi.

Každá třída má svoji formu předškolní přípravy (den pro předškoláky, čas na předškolácké úkoly, pomoc při prostírání,...) Jednou týdně v době po poledním odpočinku je předškolákům nabídnuta aktivita Výtvarné hrátky a pohádky. Práce s předškoláky se zaměřuje zejména na rozvoj těchto oblastí: procvičování jemné motoriky a grafomotoriky, rozvíjení matematicko-logických představ, vnímání času a prostoru, rozvíjení vizuální paměti, rozvíjení sluchového vnímání, předčtenářská příprava, samostatnost při sebeobsluze, řešení

běžných situací ve skupině, dodržování pravidel. V menší skupině lze snadněji odhalit slabší oblasti v rozvoji dítěte a individuálně a konkrétně s ním pracovat na zlepšení.

Všechny třídy hojně využívají možnost výjezdů a výletů za město a nechybí ani vycházky do města (parky, hřiště, zajímavosti, různé akce). Snažíme se děti přirozeně seznamovat s prostředím města i přilehlých lesů, luk, vody a chceme společně poznávat jejich obyvatele více zblízka.

Jednotlivé třídy si během školního roku na základě a v souladu se ŠVP vypracovávají svůj **Třídní vzdělávací program** (TVP) tak, aby svým obsahem odpovídal věku, možnostem, zájmům a potřebám dětí konkrétní třídy a svou formou způsobu práce učitelek. Ty si TVP připravují většinou průběžně a operativně ho dotváří a upravují. Třídní vzdělávací programy jsou dokladem plánovité práce učitelek konkrétních tříd.

5. Charakteristika vzdělávacího programu

5.1 Školní vzdělávací program

Vychází z Koncepce Církevní mateřské školy „U sv. Josefa“ a z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Je tedy postaven na současných trendech vzdělávání, odpovídá cílům a záměrům předškolního vzdělávání, respektuje věk, předpoklady, zkušenosti dětí předškolního věku, jejich současné i budoucí potřeby. Školní vzdělávací program vychází také z analýzy uplynulého období.

5.2 Filozofie školy

Filozofie naší školy: všichni zaměstnanci se snaží vytvářet **mateřskou školu rodinného typu** a chtějí, aby si děti odnesly do života **„radostnou odvahu žít“**.

Máme dvě velké priority: přátelské vztahy mezi dětmi a vztahy mezi zaměstnanci a rodiči dětí. Chceme, aby bylo v MŠ nám i dětem dobře.

TVOŘÍME

prostředí vzájemné důvěry

RESPEKTUJEME

jedinečnost každého člověka

VYTVÁŘÍME

prostor ke hře, tvoření, objevování, radosti i ztišení

ROZVÍJÍME

kreativitu, touhy a sny

ŽIJEME

vírou a nadějí

Naše MŠ je postavena **na křesťanských hodnotách** – tj. uznává důstojnost každého jednotlivce a váží si jeho jedinečnosti, uvádí do vztahů a učí je žít. Náboženská výchova nestojí vedle záměrů RVP PV a jejích obsahů a úkolů jako doplněk, ale prohlubuje je a život dítěte tak rozšiřuje o podstatnou životní dimenzi.

Školní vzdělávací program vychází ze vzdělávacího programu **„Učím se říkat ty“**, koncepce předškolního vzdělávání podle Pedagogiky Franze Ketta. Spolupracujeme se Společností Pedagogiky Franze Ketta z. s. a s

dalšími mateřskými školami, které mají podobné zaměření, a to jak u nás, tak v zahraničí. Konkrétní formou spolupráce jsou např. společné projekty, další vzdělávání nebo vzájemné sdílení zkušeností.

Žijeme teď a tady a zároveň **směřujeme děti do budoucnosti**. Neklademe si za cíl pouze přípravu dětí na vstup do základní školy, ale chceme dětem pomoci zařadit se do společnosti – jde nám tedy o celého člověka v jeho rovině intelektuální, citové, volní i sociální... (tedy o všechny klíčové kompetence).

Velkým pomocníkem je nám svět okolo nás. **Region**, ve kterém se naše školka nachází a jeho jedinečný ráz, tradice a specifika mají své místo v naší škole a záleží nám na tom, aby i školka byla pro naše město obohacením.

Vycházíme také z **environmentální výchovy**. Zkoumáme přírodu všemi smysly a učíme se zodpovědnosti ve vztahu k prostředí, které nás obklopuje. (Příloha 7 je zkonkretizováním tohoto bodu.)

V každodenních činnostech se zaměřujeme na výtvarné tvoření a hrátky. Významné místo u nás má hudba. Je nám radostí a pomocí v životě.

Nejde nám jen o konkrétní izolované dítě, ale chceme působit v rámci našich možností i na rodinu. Chceme být oporou, pomáhat poradensky, spolupracovat s odborníky. Pro rodiče připravujeme ve spolupráci s odborníky tematické přednášky na různá témata (logopedie, připravenost na školu, agresivita, rodina, pedagogika Franze Ketta, tvoření s dětmi apod.) Spolu se zřizovatelem chceme pokračovat v podpoře neformálního **setkávání maminek** (projekt Místa v srdci ženy), jehož cílem je posilovat a podporovat osobnost ženy, upevňovat rodinné a partnerské vztahy, vytvářet prostor přirozeného ženského společenství, nabízet prostor k setkávání v prostředí vzájemné důvěry. Rodiče mají možnost si v mateřské škole zapůjčit literaturu z okruhu pedagogiky, partnerských vztahů, psychologie, výchovy apod.

5.3 Název Školního vzdělávacího programu:

„MÁM RADOST, ŽE JSEM!“

Největším darem v životě, který člověk dostal, je život sám. Abychom mohli svůj život dobře a kvalitně prožít, je třeba vědět a zakusit, že tady na Zemi mám své místo. Že tu mám své místo právě teď, takový, jaký jsem. Život v naší době není vůbec snadný, a pokud si člověk není jistý tím základním – „Ano, jsem takový a je dobře, že žiju“, je pro něj těžké zvládnout požadavky, které nám svět klade. Kde jinde než v rodině a poté v mateřské škole se učíme říkat životu „ano“ a radovat se z maličností každého dne?

- V každém tematickém celku si nejdříve uvědomíme své vlastní já – to, že sem patřím, že tu mám své místo; pak si všímáme druhých lidí a okolního světa. (Viz 4 kroky v Pedagogice Franze Ketta, zejména 1. krok: vytváření společenství.)
- Všímáme si stvoření. Prožíváme svět všemi smysly. Přemýšlíme, jak co funguje, jak všechno se vším souvisí. Klademe si otázky po důvodech a příčinách, po smyslu. Proces poznávání nám přináší radost z bytí v přítomnosti. I my patříme do tohoto dobrého stvoření.
- Hodně času trávíme venku. Přemýšlíme o potřebě čistého vzduchu, vody, půdy,..., ale také o potřebě vnitřní čistoty srdce, o tématu znečištění srdce (taktéž rukou, očí, uší), o potřebě dobře žít a jak spolu dobře žít; o následcích našeho chování.
- Poznáváme základní podmínky k životu, ale také vnímáme vnitřní podmínky k plnému životu – potřebu přijetí, domova, bezpečí... budování pozitivního postoje k životu, potřebu řádu, lásky, strukturovanosti, jasnosti.
- Světlo a tma v našich životech – jsme dobře utvořeni, a máme i svůj stín. Obojí patří k nám. Prožíváme zkušenost vlastních hranic – a přesto říkáme životu ANO.

Metodika celého projektu vychází z projektového, tematického a zážitkového učení (tj. pozorování přírody a všeho stvoření kolem nás, pokusy, výlety...). Děti se učí v přirozeném prostředí a vlastní zkušeností. Je před námi společný proces socializace. Postupujeme od JÁ k TY:

Jsem

- **tady a teď**
- **obdarovaný** – jaké jsou moje vlohy
- **přijatý** – mám jméno, mám své místo na zemi, jsem jedinečný (slavení narozenin), žiji ve vztazích
- **konečný a omezený** – snaha nalézt se a uskutečnit se, naplnit svůj život i přes zkušenost vlastních hranic; kladení otázek po důvodech a příčinách, po smyslu
- **součástí světa** – jsem ve světě, jsem s ním ve vztahu, starám se o něj, svým jednáním jej utvářím; zkušenost překračování sebe sama zažívám nejen při známých, každodenních činnostech, ale také při setkání s něčím „jiným“, s něčím, co neznám a neumím; svět je místem, kde se učím

5.4 Hlavní cíle ve vzdělávací oblasti

Základním a hlavním cílem ŠVP je učit děti radostné odvaze žít, tj. zprostředkovat jim křesťanské hodnoty jako přirozenou součást kurikula, vést je k úžasu nad stvořeným světem, jehož součástí jsou, a tím je dovést k setkání s Bohem – Stvořitelem. Chceme dosahovat klíčových kompetencí v rámci možností jednotlivých dětí.

1. rozvíjet děti

- ve všech oblastech poznávání: ve hře, zkoumání a poznávání světa, v hledání odpovědí na otázky „proč“
- ve schopnostech a dovednostech přiměřených jejich věku a individuálním možnostem (týká se dovedností tělesných, řečových, myšlenkových a schopností zručnosti)
- ve schopnosti se ztišit, soustředit
- ve smyslu pečování o zdraví své i cizí, předjímání nebezpečí, být tvořiví

2. probouzet v dětech snahu a schopnost

- být dobří, a tak přispívat k odstranění povyšování jedněch nad druhými
- učit se být kamarády a dohodnout se, umět odpouštět, odlišovat obranu a útok
- být zdravě sebevědomý, mít pozitivní myšlení a být radostný
- učit se společenskému chování
- umět na chvíli odložit své přání, ukázat se
- dodržovat pravidla, unést těžší situaci
- dokončit činnost
- učit se úctě ke všemu stvořenému a ke všem lidem i k sobě samým
- být vděčný, vnímat srdcem, zažít Boha a jeho lásku k nám všem

3. učit se samostatnosti

- nacházet své kladné vlastnosti a rozvíjet je
- vědět, že mohu říct „ne“, když se mi něco nelíbí
- zvládnout hygienu a sebeobsluhu

4. spolupracovat dále s rodiči a ostatními odborníky

5.5 Prostředky, jak cílů dosáhnout

ad 1.

- zvýšení individuálního přístupu k dětem
- zařazování her jako prostředků pro komunikaci a spolupráci, využívat metody k rozvoji kreativity, fantazie a poznávání
- vedení diagnostických záznamů v oblastech, které dětem dělají potíže a zaznamenání pokroků a předností dětí, vedení portfolia
- častější zařazování činností na zklidňování dětí
- prožití toho, že čistota je příjemná, hry o bacilech a vitamínech
- ochutnávky zdravých jídel, osvěta v oblasti zdraví (např. prohlížení knížek o lidském těle)
- hry na dopravu
- „Co by se stalo, kdyby,...“, pohádky O Budulínkovi, O Smolíčkovi, O kůzlátkách,...

ad 2.

- zpětná vazba a upřímné oceňování dětí
- učení se rozdělit
- zvýšení odmítání nežádoucího chování
- přirozené vyžadování poděkování, prosby a pozdravu
- prožití toho, že dospělý má dítě rád, i když mu něco nedovolí
- vedení dětí k přejícnosti
- pohádky, příběhy ze života dětí, hraček, zvířátek se zvýrazněním kladných vlastností a povídáním o nich
- hledání odpovědí na otázky
- společné podílení dětí na vytváření pravidel
- využití principů pedagogiky Franze Ketta

ad 3.

- dávat dětem zodpovědnost a důvěru (vyřídít vzkaz,...)
- zvládat sebeobsahu podle individuálních možností
- být ochoten pomoci
- rozlišovat, co je dobré a co škodí ostatním
- umět zformulovat své přání a potřeby
- upevňovat vědomí, že jsem přijímán takový, jaký jsem
- neohrožovat okolí, ale učit se řešit své problémy jinak...

ad 4.

- společné setkávání s rodiči (akce, výlety,... vytvářet přirozené příležitosti)
- brigády, opravy a pomoc škole
- setkání s pedagogy a psychology, s křesťanskými pedagogy

5.6 Zásady vzdělávací práce, uplatňované principy, formy a metody

Jde nám především o dítě. Proto se snažíme být dětem rovnocennými partnery, ctít jejich důstojnost, komunikovat s nimi, jednat profesionálně. Snažíme se dítě doprovázet na jeho cestě. Víme, že každé dítě je jiné a podle toho k němu přistupujeme.

Vytváříme dostatek prostoru pro **volnou hru**, která je pro děti důležitým, spontánním a přirozeným projevem. Hrát si a učit se znamená v předškolním věku totéž.

Pracujeme s chybou. Chyba není něčím nežádoucím, ale může se nám stát velkým pomocníkem. Vedeme děti k tomu, že chyb není třeba se bát. Mnohdy se právě skrze děláním chyb naučíme nejvíc.

Snažíme se o uplatnění **principu** „od známého k neznámému“, „od jednoduššího k složitějšímu“ a o princip názornosti.

Zařazujeme různé **formy práce**: skupinové, frontální i individuální (především při scházení a rozcházení dětí, na zahradě, na vycházce), o činnosti spontánní i řízené.

Snažíme se o **metody** projektového, tematického, zážitkového, sociálního a situačního učení. Využíváme je při hrách a činnostech dětí.

5.7 Podmínky a popis vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných

Od 1. 9. 2016 tuto oblast vymezuje především vyhláška 27/2016 Sb.

Pokud je do CMŠ přijímáno dítě se speciálními vzdělávacími potřebami, komunikuje mateřská škola s rodiči a s odborníky o možnostech a konkrétním způsobu vzdělávání v naší škole. Vždy je snaha posoudit, jaká možnost vzdělávání je pro konkrétní dítě nejlepší, nejpřínosnější. Po přijetí se takovému dítěti škola snaží v rámci svých možností vytvořit vhodné podmínky. Snažíme se spolupracovat s rodiči a společně hledat, co je pro jejich dítě v danou chvíli nejlepší a jakou roli zde hraje mateřská škola. Pedagogické pracovníce volí vhodné metody a formy práce a s citlivostí a pozorností přihlížejí k individuálním potřebám dítěte. Pokud nejsou učitelky dostatečně kompetentní ke speciálním službám, které dítě potřebuje (logopedie, rehabilitace apod.), spolupracujeme s odborníky v dané oblasti.

Dětem se speciálními vzdělávacími potřebami jsou poskytována podpůrná opatření příslušného stupně, která napomáhají k překonání překážek ve vzdělávání.

Jedná se především o:

- poradenskou pomoc školy a školského poradenského zařízení (úzká spolupráce probíhá především s KPPP Plzeň)
- úpravu organizace, obsahu, forem a metod práce
- použití speciálních a kompenzačních pomůcek,
- vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu
- využití funkce asistenta pedagoga

Konkrétní příklady podpůrných opatření 1. stupně v praxi MŠ:

- **děti s poruchami pozornosti a vnímání** – spolupracujeme s PPP, SPC a s rodiči dětí, využíváme přítomnosti (školního) asistenta, je-li ve třídě přítomný
- **děti s poruchami řeči** – je zajištěna spolupráce s odborníky a s rodiči dítěte, ve škole působí logopedický asistent, učitelky pravidelně zařazují logopedické chvíle, podporujeme celkový rozvoj hrubé i jemné motoriky u dětí
- **děti mimořádně nadané** – je zařazován program, který co nejvíce odpovídá jejich potřebám
- **plán pedagogické podpory** – vypracovává se podle ŠVP na určité období jako pomoc pro pedagogy pracující s dítětem a slouží také jako podklad pro vyšetření ve školském poradenském zařízení; o tom, zda je potřebné PLPP vytvořit rozhoduje ředitelka ve spolupráci s učitelkami, které s konkrétním dítětem pracují; o jeho vypracování informujeme rodiče dítěte; může být základem pro poskytování podpůrných opatření 1. stupně, je průběžně vyhodnocován a doplňován.

Individuální vzdělávací plán – vypracovává se na doporučení – po konzultaci se školským poradenským zařízením pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními od 2. stupně; IVP vytváří pracovník pověřený ředitelkou CMŠ.

Dítě, které vykazuje známky nadání v některé oblasti, je dále podporováno. **Vzdělávání nadaných dětí** probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit, uplatnit a dále rozvíjet. Snažíme se zajistit realizaci všech stanovených podpůrných opatření pro podporu nadání podle individuálních vzdělávacích potřeb konkrétního dítěte.

5.8 Podmínky a popis vzdělávání dětí od dvou do tří let

Církevní mateřská škola „U sv. Josefa“ je mateřskou školou od tří let. Děti od dvou do tří let přijímáme pouze výjimečně (v případě nenaplnění kapacity dětmi staršími, pokud má dítě v mateřské škole staršího sourozence a pokud to vyžaduje rodinná situace dítěte).

V prostorách kláštera je **klubík Hrajánek**, který zajišťuje péči o děti mladší 3 let (hlídání dětí, zpívání a cvičení pro děti s rodiči a podobně). Děti z Hrajánku využívají zahrádku CMŠ.

O přítomnosti každého dítěte mladšího tří let v mateřské škole rozhoduje ředitelka po diskusi s učitelkami a rodiči. Společně se domluví na způsobu docházky do mateřské školy a na adaptačním režimu dítěte. Pravidelná komunikace a spolupráce s rodiči je pro nás u nejmenších dětí velmi důležitá.

Děti jsou zařazovány do heterogenních tříd s přihlédnutím k situaci v konkrétní třídě (přítomnost sourozence, věkové složení dětí, přítomnost asistenta, možnosti jednotlivých učitelek,...). Mladšímu dítěti je přirozeně věnováno více pozornosti ze strany dospělých (bezpečnost, hygiena, dopomoc při jídle, oblékání apod.), a také děti jsou vedené k pomoci menšímu kamarádovi.

Ve třídě, kterou navštěvuje dítě mladší tří let, dbáme na vytvoření bezpečného a vhodného prostředí. Podle možností upravíme místa pro hračky, nevhodné hračky a drobné předměty uklízíme mimo dosah nejmenších. Pravidla třídy jsou stanovena jednoduše a jasně, aby byla srozumitelná i pro nejmenší děti. Vzdělávací činnosti jsou realizovány s přihlédnutím k přítomnosti nejmenších, využíváme práci v menších skupinách, a co nejvíce se dětem věnujeme individuálně. Malé děti mohou být přirozeně v roli pozorovatele a během společných činností je přihlíženo k jejich individuálním potřebám.

5.9 Podmínky a popis vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Pokud je do mateřské školy přijímáno dítě s nedostatečnou znalostí českého jazyka, dbáme na to, aby mu byla poskytována **jazyková podpora** již od samého začátku. Při práci se třídou, kde je přítomné dítě nebo více dětí, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, dbáme na to, aby didaktické postupy byly uzpůsobeny tak, aby dítě cíleně podporovaly v osvojování českého jazyka.

Ředitelka mateřské školy zřídí skupinu pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, pokud jsou v mateřské škole alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání. **Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu** je rozděleno do dvou nebo více bloků (dle potřeby) v průběhu týdne.

Ředitelka mateřské školy může na základě posouzení potřeby jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

Podpůrným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je **Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání**, který lze využívat při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy.

6. Vzdělávací obsah

Školní vzdělávací program s názvem „**MÁM RADOST, ŽE JSEM!**“ má sloužit jako základ pro **celoroční třídní projekty** v Církevní mateřské škole U sv. Josefa v Českých Budějovicích.

ŠVP je rozdělen na **6 integrovaných tematických bloků** (dále ITB), které jsou přirozeně tematicky seskupeny podle ročních období a hlavních křesťanských svátků. Uvědomujeme si velkou důležitost prožívání každodenního běžného života v mateřské škole, a proto ŠVP nabízí dětem i učitelkám dostatek prostoru pro „zastavení se“ u běžných situací. Naší snahou je na chvíli „zpomalit“ v dnešním uspěchaném světě a soustředit se na obyčejné věci.

Každý integrovaný blok má několik **podtémat**. Najdeme je v kolonce „vzdělávací nabídka“ u každého integrovaného bloku. Tato podtémata (a k nim načrtnuté činnosti) jsou učitelkám nabídnuta pro přípravu třídních vzdělávacích programů. Nejsou povinná. Dotýkají se **konkrétního ročního období, jeho specifik a důležitých svátků v roce**. Učitelky se jimi mohou inspirovat ve své práci a zároveň mohou vybírat i jiná podtémata podle aktuální situace v konkrétní třídě. Děti nemají být pouze „objektem“ realizace, ale spolutvůrci.

Učitelky se snaží, aby se všechny **vzdělávací oblasti** RVP PV prolínaly celým školním rokem. Směřují ke **klíčovým kompetencím** (kompetence k učení, kompetence k řešení problémů, kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální, kompetence činnostní a občanské).

Školní vzdělávací program vychází též z **metodické příručky pro náboženskou výchovu předškolních dětí** podle **Pedagogiky Franze Ketta „Aby malé bylo velké“**. Tato metodická příručka nabízí mnoho programů a témat pro prožívání lidství, pro ztišení, tvoření a objevování skrytého.

Zcela speciální místo zaujímá v každé třídě **slavení narozenin dětí**. Prožíváme je jako velkou životní událost: „**To je dobře, že jsem!**“

Učitelky si zvolí **formu**, jakou se dotknou konkrétních oblastí života a světa. Uzpůsobí výchovnou a vzdělávací činnost podle věku a individuálních potřeb dětí tak, aby pro ně byla přínosem, něčím zajímavým a vycházela z konkrétních zkušeností dětí. Učitelky jsou otevřené pro změnu, pro to, co se jeví žádoucí a potřebné. Zvláště v oblasti prosociálního chování využívají tzv. situačního učení. Mnoho činností probíhá v menších skupinkách.

Jednotlivá témata ITB úplně vybízí ke zkoumání, k pozorování. Proto je v nabídce spousta pozorování a pokusů. Chceme zkoumat i v přírodě: na zahradě, v parku a za městem. Při pozorování a zkoumání vyrůstá vztah Já – Ty i k neživým věcem.

Během každého integrovaného bloku je možné vytvořit společný obraz – určité výtvarné zpracování konkrétního ITB.

Učitelky **průběžně hodnotí** svou výchovně-vzdělávací práci s dětmi. Toto hodnocení je součástí TVP.

Učitelky využívají chvílek čekání k procvičování logopedie, orientace v tělním schématu, bystří s dětmi rozum (hádanky; otázky typu: co mají společného; hra na opaky; hra na pravdu apod.)

Přirozenou součástí vzdělávacího obsahu tvoří tematicky zaměřené akce, divadla a nejrůznější vzdělávací programy či exkurze a návštěvy. Ty jsou pedagogy pečlivě vybírány. Nejde nám o kvantitu, ale je pro nás důležitá kvalita. Předškolní děti mají každoročně možnost se účastnit kurzu bruslení.

<i>období</i>	<i>Tematický celek (ITB)</i>
Září	1. Začínáme...
Říjen, listopad	2. Barvy podzimu
Advent, Vánoce	3. Světlo do tmy září
Leden, únor	4. Zimní království
Březen, duben	5. Jaro – rodí se nový život
Květen, červen	6. Vítej, léto!

Jednotlivé vzdělávací oblasti podle RVP PV:

Dítě a jeho tělo – biologická oblast

Dítě a jeho psychika – psychologická oblast (řeč, poznávání, city..)

Dítě a ten druhý – interpersonální oblast

Dítě a společnost – socio-kulturní oblast

Dítě a svět – environmentální oblast

ZAČÍNÁME... (ZÁŘÍ)

Charakteristika integrovaného bloku

Integrovaný blok vztahující se k začátku školního roku je specifický tím, že začíná nová etapa v životě třídy mateřské školy. Děti se po prázdninách vrací znovu mezi své kamarády a seznamují se s dětmi, které přicházejí na místo těch, kteří odešli do školy. Hlavním úkolem pro tento měsíc je sžít se s prostředím skupiny a navazování vzájemných vztahů. Často je pro některé děti velmi obtížné opouštět svou rodinu, která byla prozatím jejich jediným světem.

Děti se potřebují cítit v prostředí skupiny přijaté. Postupně se zapojují do skupiny, zjišťují, že i v mateřské škole mají své místo, pomalu si budují základní důvěryhodné vztahy. Je pro ně nezbytně důležité vědět, že si pro ně maminka zase přijde, že se nemusí bát. Do mateřské školy si mohou brát z domova to, co jim maminku připomíná, a tak ji mají stále blízko.

Dílčí vzdělávací cíle

- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu

Vzdělávací nabídka

Nabídka témat:	Nabídka činností:
<i>Všechno je nové – učitelky, děti, značky</i>	Seznamovací hry
<i>Já jsem tu, mám své místo v této třídě, ve školce, na Zemi</i>	Práce s osobní knihou dítěte; hry, písničky, příběhy (O malém bobrovi, který našel přátele)
<i>Tvoříme 1 rodinu</i>	Spolu si hrajeme, spolu jíme; hry na vytváření společenství, na spolupráci
<i>Můj dům</i>	Kreslíme, stavíme, písnička... školka jako jeden velký společný dům (kam vedou cesty z našich domečků)
<i>Každý jsme jiný, barvy</i>	Příběh o motýlu Egonovi – každé setkání v nás zanechává stopy; Všechny barvy světa
<i>Vytváříme pravidla, seznamujeme se s nimi</i>	Povídání nad pravidly, PH na signál, na změnu signálu, Kuba řekl...; scénky s maňásky zaměřené na vhodné a nevhodné chování
<i>Společné zahájení školního roku</i>	Malá společná slavnost na uvítanou v novém školním roce s rodiči – Krátké setkání v kapli, hry a aktivity pro děti i rodiče na zahradě
<i>Babí léto – krásné slunečné dny</i>	Vytváření pavučinek z vlny, hry na pavoučky, pozorování pavučinek na zahradě a v lese
<i>Odlétají tažní ptáci – vlaštovky se loučí</i>	Vykreslování vlaštovek, básnička, písnička, PH na kouzelníka zvířat
<i>Houby</i>	Poznáme hříbek a muchomůrku, básnička, PH na houbaře, smaženice; výstava hub v muzeu
<i>Sv. Václav, naše země, státnost</i>	Seznámení s příběhem sv. Václava, vlajka, znak

Očekávané výstupy

- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)

Klíčové kompetence

- Dítě soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat

BARVY PODZIMU (ŘÍJEN + LISTOPAD)

Charakteristika integrovaného bloku

V přírodě se děje mnoho změn – listy se barví všemi barvami, sbíráme plody, které nám stromy poskytují. Můžeme nad tím vším žasnout a radovat se.

Listopad je měsíc jako stvořený pro ztišení a hlubší vnímání sebe sama. Proto hovoříme o pocitech, o těle, o zdraví... Je větší zima, musíme se víc oblékat... V přírodě prožíváme smutek z odcházejícího tepla, příroda se pomalu připravuje k zimnímu odpočinku. Snad také i proto byla do tohoto období umístěna vzpomínka na všechny zemřelé. Děti rády navštěvují hřbitovy a ptají se po smyslu lidského života a smrti. Také z toho důvodu je pro nás důležité hovořit o pocitech i o smyslu života.

Dílčí vzdělávací cíle

- **rozvoj a užívání všech smyslů**
- **osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě**
- **rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie**
- **získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci**
- **rozvoj kooperativních dovedností**
- **poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí**
- **seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije**
- **rozvoj úcty k životu ve všech formách**

Vzdělávací nabídka

Nabídka témat:	Nabídka činností:
<i>Jsi tu i ty a každý jsme jiný – učíme se spolupracovat, domlouvat (celý rok)</i>	hry na spolupráci, hledání kompromisu a domluvy, co umím já, co umíš ty?
<i>Změny v přírodě – barevné listy (podzim v zahradě, v lese, v sadu)</i>	lístečkové čarování (výtvarné a jiné tvoření, hry s barvami, hra na vítr) prohlížení stromů od kořenů až po větvičky
<i>výlet za hranice MŠ</i>	do parku, do města, do lesa; jízda autobusem MHD (návlek, poučení o bezpečnosti)
<i>Semena a listy se šíří vzduchem</i>	pozorování, jak padají javorová semínka a listy; hra s nimi
<i>Zvuky se šíří vzduchem</i>	hra na hudební nástroje
<i>Chvála na stvoření</i>	Vděčnost za přírodu, slunce; vydáme se se sv. Františkem obdivovat přírodu, poděkujeme za úrodu
<i>Brambory</i>	bramborový týden, tiskátka, korále z brambor, Princeznička na bále, hra na restauraci, 1. hláska ve slově
<i>Ovoce, zelenina</i>	smyslové hry – podle chuti, zraku,... poznám ovoce a zeleninu, PH Kompot, Ovocná honička; dramatizace pohádky O veliké řepě
<i>Lesní plody – kaštany, žaludy</i>	tvorba zvířátek, chůze bosky po kaštanech v bedýnce, různé hry a činnosti s přírodninami – třídění, přebírání, zkoumání, počítání,...
<i>Podzim v lese, mravenci</i>	výlet do lesa, hra s přírodním materiálem, stavba domečků
<i>Ježek si hledá zásoby na zimu</i>	PH na ježka, vytváření ježků z různých materiálů, ukládání ježků z ořechových skořápek k zimnímu spánku v lese, třídění „zásob“, ostatní zvířata

<i>Počasí – bláto, louže a mlha</i>	blátový týden v MŠ, keramická hlína, „vaření“ mlhy
<i>Vítr</i>	pohyb větru, pohybová hra na sílu větru – vánek, vichřice, pohyb těla, pohyby se šátky, s padákem, s třepetkami z igelit. Sáčků
<i>Moje tělo</i>	Práce s encyklopedií, model lidského těla, tematické puzzle; PH na magnety; Hlava, ramena...; výtvarné zpracování jednotlivých soustav (obkreslování dětí, kostlivec z vatových tyček,...)
<i>Moje pocity (také po celý rok)</i>	objevujeme pocity, hry, napodobování emocí, povídání o emocích, obrázky, smajlíci
<i>Zdraví, nemoci, oblékání – zásady osobní hygieny, správný životní styl</i>	povídání a hry o bacilu Cecilu, o těle, vitamínech; kniha Filipova dobrodružství Dýchání – vzduch jde dovnitř a ven z těla, koláž: „co rád jím“
<i>Draci</i>	výroba draků, dračí víkend s rodiči, dračí básničky
<i>Letadla, padáky, balóny</i>	výroba letadel, parašutistů
<i>Výlovy rybníků</i>	výlet k rybníku, hra na výlov, výroba sítí, život v rybníku a kolem rybníka (čáp, žáby, ryby,...)
<i>Svátek všech zemřelých a slavnost Všech svatých; sv. Martin, sv. Anežka</i>	povídání o světle, návštěva hřbitova; kdo je to svatý; životy těchto svatých, pečení svatomartinských rohlíčků

Očekávané výstupy

- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
- vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všimat si (nového, změněného, chybějícího)
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- spolupracovat s ostatními
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)

- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově
- zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)

Klíčové kompetence

- dítě klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim
- učí se svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

SVĚTLO DO TMY ZÁŘÍ (ADVENT + VÁNOCE)

Charakteristika integrovaného bloku

Prosinec je měsíc očekávání, překvapení, těšení a radosti.

Bránou do adventu je Předadventní setkání. Každá rodina si můžeme ve školce vyrobit adventní věnec, který si pak odnáší domů. Při odchodu je možné si v kapli zapálit první svíčku a načerpat zde posilu do adventních dní.

V průběhu adventu se věnujeme tématu světla. I ve třídě máme adventní věnec; prožijeme oslavu svátku sv. Mikuláše; podobně jako dobrý pastýř můžeme dát jméno nově narozené ovečce; zadíváme se na hvězdu zářící na temné obloze a zamíříme do Betléma.

Snažíme se rozdávat radost, pokoj a těšit ty, kteří jsou opuštěni a nešťastní. Připravujeme se na příchod Ježíše do betlémské stáje i do našich srdcí.

Vyšla hvězda! Prosvítla hlubokou tmou... Vánoční atmosféra nás všechny silně zasahuje. Není to jen těšení se na dárečky. Je to prozářené a radostné ticho, ve kterém se objevilo Světlo zahánějící každou temnotu...

Ve školce se také obdarováváme, stavíme Betlémy, přejeme si hezké Vánoce. A těšíme se z malého dítěte, které přišlo na tento svět.

Vánoční dobu završuje oslava Tří králů. Setkáváme se s jiným světem, se světem Orientu. Je to příležitost zamyslet se nad tím, co nás spojuje.

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- vytváření základů pro práci s informacemi
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

Vzdělávací nabídka

Nabídka témat:	Nabídka činností:
<i>Předadventní setkání s rodiči</i>	Společné setkání ve třídě při výrobě adventních věnců + možnost zastavit se v kapli pro malé poselství do adventní doby
<i>Adventní symboly a tradice – adventní věnec, kalendář</i>	Adventní cesta k Vánocům – chvíle u adventního věnce, adventní kalendář, připravujeme se na Vánoce; advent ve městě, v muzeu
<i>Obdarovávání – dobrota a štědrost sv. Mikuláše.</i>	Výtvarné tvoření, příběhy a písně o sv. Mikulášovi, návštěva sv. Mikuláše ve školce; návštěva katedrály sv. Mikuláše
<i>Svatá Lucie; světlo a tma</i>	Legenda, zvyky, téma světlo; svíčka – symbol světla v temnotě; stínohra
<i>Vánoční příběh</i>	Katecheze; divadelní představení; dramatizace Vánočního příběhu a možnost ho zahrát ostatním dětem nebo např. lidem v domově pro seniory;
<i>Sníh</i>	hry ve sněhu; pokusy se sněhem
<i>Vánoční tradice, zdobení stromečku, nadílka a oslava Vánoc ve třídě</i>	Nácvik vánočních písní a koledí, výroba dárečků, pečení perníčků, společně zdobíme stromeček, prožíváme vánoční tradice, stavíme Betlém, ochutnáváme (pečeme) cukroví...; oslava Vánoc v jiných zemích a kulturách

<i>Začátek nového roku.</i>	seznámení dětí s touto změnou, časové pojmy
<i>Tři Králové.</i>	putování Tří králů – příběh, vyrábění, vlastní putování – po třídách a po areálu kláštera; prožitek vlastní jedinečnosti – „jsi královna krásná s korunou, jsi král“ (Kett)

Očekávané výstupy

- vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- chápat slovní vtip a humor
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje
- učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)

Klíčové kompetence

- dítě se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
- projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá

ZIMNÍ KRÁLOVSTVÍ (LEDEN + ÚNOR)

Charakteristika integrovaného bloku

V lednu prožíváme zimní radovánky. Poznáváme různá skupenství vody. Zkoumáme, co voda, led, sníh a pára umí. Víme, co je pro nás dobré a co je nebezpečné (mráz, pára).

Uvědomujeme si, jak je důležité, že příroda odpočívá. Pozorujeme spící les a stopy zvířat ve sněhu, stromy bez listí, holé větve, tvar jejich korun. Vnímáme ticho zimní přírody.

Únor je doba masopustního veselí a karnevalů. Vžíváme se do konkrétních postav, za které se převlékáme, a to je také dobrá příležitost se seznámit s různými řemesly. Budeme se zabývat materiály a hledat způsob, jak je recyklovat a zužitkovat. Děti se učí vážit si práce druhých a učí se s věcmi, ale i třeba s jídlem, neplýtvat.

Dílčí vzdělávací cíle

- **rozvoj fyzické i psychické zdatnosti**
- **osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí**
- **osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)**
- **osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)**
- **rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit**
- **rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních**
- **vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat**
- **vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách**
- **rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám**

Vzdělávací nabídka

Nabídka témat:	Nabídka činností:
<i>Zima</i>	počasí z zimě; zimní oblékání; příběhy a hry se zimní tematikou (Rampouch, Mrazíci,...)
<i>Zimní radovánky – sníh, zimní sporty.</i>	Zima na zahrádce – klouzání, saně, prohazování sněhu, sněhuláci,... básničky a písničky o zimě; PH Na mrazíka; Kett, nabídka bruslení pro předškoláky
<i>Kam zmizela paní Zima? (v případě, že nám nepřeje počasí)</i>	Hledání zimy a zkoumání toho, co se mohlo stát...; vymýšlení příběhu; hledat, kdo nám poradí; cestování na severní pól
<i>Na návštěvě u Eskymáků</i>	iglú, stavby ze sněhu, hra „na opaky“
<i>Stopy; zvířátka v zimě; zimní les</i>	Otisky stop – razítka; poznávání stop, zvířata u krmelce; příběh Stopy (Kett); otisky nohy, ruky; pozorování zimní přírody
<i>Ptáci na krmítku</i>	Krmení ptáčků a krmítka; setkání s panem ornitologem; sluchové hry (Ptáčku, jak zpíváš?...); matematické úkoly
<i>Voda a její skupenství.</i>	pokusy s vodou a se sněhem; k čemu je voda potřeba? Šetříme vodou; grafomotorika – vlny,...
<i>Koloběh vody v přírodě</i>	s příběhem a dramatizací
<i>Moje město</i>	procházka městem, pojmenovávání budov; stavba města z kostek; kreslení či dokreslování obrázku centra města; Budějcké pohádky
<i>Příprava na školu</i>	Intenzivnější a vědomější příprava předškoláků ve třídě – hry Na školu, „předškolácké“ úkoly a „povinnosti“; učíme se svoji adresu; geometrické tvary – pracovní listy, hmatové hry, výtvarné tvoření z geometrických tvarů; návštěva předškoláků v základní škole

<i>Masopust, karneval – masky, muzika</i>	vyrábění masek, zdobení třídy; příběh z knihy Chaloupka na vršku; muzicírování s Orffovými nástroji; karneval ve třídě – přehlídka masek, hostina
<i>Různé materiály, jejich využití, třídění odpadu</i>	učíme se třídit materiály podle jejich vlastností, třídíme odpad (barevné kontejnery); tvoření z „odpadních“ materiálů (papírové ruličky, odřezky dřeva, kelímky, ostřížky, obaly...; prostorové vztahy
<i>Řemesla</i>	Čím bych chtěl být; co dělají moji rodiče; hry Na restauraci, Na švadlenu,... zkoušíme různé profese; návštěva na pracovišti
<i>Oheň, hasiči, 1. pomoc</i>	hry na hasiče; oheň – dobrý sluha, ale zlý pán: jak se zachovat, co dělat (znát čísla: 150, 155, 158)
<i>Popeleční středa, začátek postní doby</i>	Vstup do postní doby, putování postní dobou; obrázek s lepeným popelem (popeleční středa, půst, popel, kříž); příběh O srdíčku
<i>Předjaří</i>	básničky, písničky, poznáváme první jarní květiny, semínka – řeřicha,...

Očekávané výstupy

- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- utvořit jednoduchý rým
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- sledovat očima zleva doprava
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- poznat napsané své jméno
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- rozhodovat o svých činnostech
- vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí

Klíčové kompetence

- dítě se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu

JARO – RODÍ SE NOVÝ ŽIVOT (BŘEZEN + DUBEN)

Charakteristika integrovaného bloku

A už se nám probouzí jaro. Všechno nabírá novou sílu po zimě a celá příroda se probouzí ze spánku. Rostliny i zvířata se vrací k novému životu, který přináší radost a naději. Slunce všechno zahřívá novou silou, stromy pučí novou mizou. Do této atmosféry vstupuje postní doba jako příprava na Velikonoce. Můžeme spojit naše zkušenosti s proměnami na jaře s tím, co prožíváme o Velikonocích. Jsou též o proměně – tentokrát člověka, který skrze smrt vstoupil do nového života. Jako křesťané máme naději, že ve spojení s Ním podobně přemůžeme smrt. Integrovaný blok obsahuje také přípravu na Velikonoční svátky v podobě prožívání různých velikonočních tradic. S dětmi se těšíme z mláďat domácích zvířat.

Dílčí vzdělávací cíle

- **uvědomění si vlastního těla**
- **rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)**
- **vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení**
- **získání relativní citové samostatnosti**
- **vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)**
- **rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny**
- **rozvoj společenského i estetického vkusu**
- **osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy**

Vzdělávací nabídka

Nabídka témat:	Nabídka činností:
<i>K čemu je třeba půda? Co tvoří půdu? Co se stane, když půdu zahřeje jarní slunko a zalavží déšť?</i>	Zkoumání půdy v přírodě; prohlížení půdy na papírových táccích; písničky o sluníčku, kreslení slunka, déšť – zvuková hra s prsty
<i>Semínka, cibulky</i>	třídění semen, hra na Popelku, pokusy s klíčením v hlíně, ve vatě a v písku; cibulky (Kett); dramatizace: jak roste květina, strom; hra: Čížečku, čížečku; péče o záhonky na zahradě
<i>Kdo žije v půdě? Krtkova domácnost; tvorba půdy</i>	Hry s hlínou, pískem, blátem; dramatizace – jak vznikají živiny; čtení o Krtečkovi
<i>Bez kvalitní půdy by nebylo jídlo; poušť x úrodná země. Jarní práce na zahrádce</i>	Hry na zahradníky – péče o záhonky na zahradě – kypření půdy, setí a sázení; pozorujeme a pojmenováváme jarní květiny
<i>Co všechno roste ze země?</i>	pozorování vrby, písnička Vrby se nám zelenají, výroba pišťalek
<i>Broučci, mravenci</i>	kreslíme, poznáváme a hledáme venku v přírodě drobný hmyz
<i>Sv. Josef</i>	vyprávění o sv. Josefovi; školka má svátek; téma otcovství
<i>Březen – měsíc knihy</i>	prohlížení knih; výroba vlastní knihy; jak zacházet s knížkami; slepování roztrhaných knih ve třídě
<i>Příprava na Velikonoce: sledujeme jarní proměny – to, co vypadalo mrtvé, ožívlo. Co bylo skryté, stalo se zřejmým.</i>	housenka – motýl; vajíčko – ptáček (kuře); semeno – rostlina apod. (pozorování, pohybové hry, vytváření z papíru, kreslení, malování), stavění hnízd pro ptáčky (Aby malé bylo velké)
<i>Velikonoční události.</i>	seznámení dětí s velikonočním příběhem; zdobení paškálků

<i>Tradice – barvení vajíček, pomlázka, velikonoční pokrmy, kuřátka, beránci.</i>	Malování a barvení vajíček, papírové velikonoční dekorace; pletení pomlázek (s rodiči); hry, hledání zajíčka; pečení beránka
<i>Mláděta.</i>	Pojmenovávání a třídění (samec, samice, mládě); hry; návštěva farmy; výtvarné zpracování
<i>Tradice souvisejícími s příchodem jara</i>	„na kukačku“, kuličky; výroba a vynášení Moreny; čištění studánky
<i>Čarodějnice</i>	tvoření, pohádky, vyprávění zážitků

Očekávané výstupy

- **koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou**
- **rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých**
- **vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větech**
- **formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat**
- **popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)**
- **zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)**
- **ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování**
- **přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky**
- **být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem**
- **uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je**
- **uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou**
- **vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)**
- **vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)**
- **rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně**
- **pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)**

Klíčové kompetence

- dítě uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení
- si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou
- se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy

- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění

VÍTEJ, LÉTO! (KVĚTEN + ČERVEN)

Charakteristika integrovaného bloku

Jaro je v plném proudu. V tomto období se snad každý raduje z krás přírody, květů, jejich vůně. Všechno rozkvetá, zpívá a tančí. Mnohé květy jsou velmi nápadné. Můžeme se vydat na louku a zahrát si s motýly.

V tomto krásném období společně s dětmi prožíváme svátek matek, tvoříme pro ně dárky, vystoupení a radujeme se, že jsou tu pro nás. Zabýváme se hudebním projevem, hudebními nástroji a také tancem. Večer obdivujeme krásu hvězd a toužíme prozkoumat vesmír.

Léto je roční období, které inspiruje barvami a přináší radost z pobytu na čerstvém vzduchu. Pokud to jde, užíváme si paprsky slunce a teplého deště. Jsme víc venku. Těšíme se z prvních plodů, můžeme se vypravit na pole a podívat se, jak zrají zrnka obilí. Žijeme v očekávání dovolené a dnů v lese, na horách nebo u moře. Děti vše prozkoumávají a odkrývají tuto mnohotvárnost světa. Jsou plné nadšení a úžasu nad vším, co dokážou zachytit svými smysly. Mluvíme o radostech i nebezpečích na výletech.

Dílčí vzdělávací cíle

- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- poznávání jiných kultur
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit

Vzdělávací nabídka

Nabídka témat:	Nabídka činností:
<i>Květy ve volné přírodě, keře. Louka a její obyvatelé.</i>	krtek, šneček, motýli, včely, hmyz, květiny – hry, písničky, výtvarné tvoření; návštěva louky
<i>Stromy se oblékají do květů a nových listů.</i>	pozorujeme a malujeme rozkvetlý strom, nasloucháme bzučení včel
<i>Maminky mají svátek – připravíme společné setkání?</i>	Jaká je moje maminka, co se mi na ní líbí – vyprávění, kreslení obrázku; písničky, básničky, dramatizace pohádky, společná příprava programu pro maminky; dárek pro maminku
<i>Hudba – hudební nástroje, tanec, lidová píseň</i>	zkoušíme jednoduché tanečky, Orffovské nástroje, písničky
<i>Slunce – hvězda</i>	Povídání o vesmíru; návštěva Planetária; Rákosníček a hvězdy; výroba slunečních hodin
<i>Přírodní úkazy – bouře, oheň, duha.</i>	Práce s encyklopedií, s obrázky, vyprávění příběhů, povídání; „co by se stalo, kdyby...“
<i>Voda – řeky, rybníky; moře</i>	zkoumání vody zblízka – vodní breberky; hry a povídání o životě na moři a u moře
<i>Výlety do města a do přírody – dopravní prostředky, chování na cestách.</i>	opětovné poučení o bezpečnosti na vycházkách do přírody, semafor a dopravní značky
<i>Den dětí. Výlet.</i>	hry a soutěže ve třídě i na zahrádce; dopolední nebo celodenní výlet mimo školku
<i>Prázdniny.</i>	Už se těšíme – jak a kde je prožijeme?
<i>Cestování, dovolená: cizí kraje – exotická zvířata, moře;</i>	Týden v džungli, týden u moře, návštěva u indiánů...

Letní Olympiáda	V rámci jedné třídy nebo napříč třídami (např. disciplíny během pobytu na zahradě); každý den jiný sport
Rozloučení s předškoláky	Příprava slavnosti, společné rozloučení v kapli, táborák

Očekávané výstupy

- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
- zachovávat správné držení těla
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- učit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
- vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- všímat si změn a dění v nejbližším okolí
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole

Klíčové kompetence

- dítě má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- se nebojí chybvat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu
- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

- se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout
- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem

Zakončení ITB:

Každý ITB může být zakončen například výtvarným dílem nebo poděkováním za prožité chvíle. To už je ponecháno tvořivosti jednotlivých učitelek.

Zakončení celoročního vzdělávacího programu

Celoroční program je zakončen na zahradě společným táborákem s rodiči. Je zde prostor pro vzájemné setkání, hry a soutěže a nechybí opékání buřtíků. Zároveň se v kapli slavnostně rozloučíme s předškoláky a jejich rodiči.

7. Evaluační systém

Evaluační systém nám pomáhá systematicky a plánovitě hodnotit jednotlivé oblasti, které mají přímou souvislost s předškolním vzděláváním. Pravidelná evaluace nám poskytuje zpětnou vazbu a pomáhá nám hledat nové možnosti, můžeme se dále rozvíjet a růst. Z hlediska komplexnosti evaluace se zaměřujeme na hodnocení ve všech stěžejních oblastech uvedených v RVP PV. Se závěry evaluace na všech úrovních dále pracujeme v následujícím období. V procesu evaluace je pro nás důležitý názor všech zúčastněných – od ředitelky školy až po provozní pracovníci. Posoudit naši pedagogickou činnost nám pomáhají rodiče a často i samy děti.

- Vlastní hodnocení školy se provádí jednou za 3 roky.
- Každoročně je zpracována výroční zpráva školy.
- Za každý školní rok je provedeno a zaznamenáno stručné zhodnocení školního roku, které je zpracováno na základě závěrů evaluační porady zaměstnanců školy.
- V rámci jednotlivých tříd probíhá průběžné vyhodnocování výchovně vzdělávacího procesu.
- Společné zhodnocení uplynulého období se pravidelně provádí a stručně zaznamenává na pedagogických radách.
- Plán kontrolní a hospitační činnosti ředitelky školy spolu se stručným ohlédnutím za uplynulým školním rokem je každoročně zpracován jako samostatný dokument.

OBLASTI EVALUACE CO HODNOTÍME?	METODY A TECHNIKY JAK HODNOTÍME?	ČASOVÝ PLÁN KDY? JAK ČASTO?	ODPOVĚDNOST KDO HODNOTÍ?
Soulad ŠVP (TVP) s RVP PV	Porovnávání textu RVP PV a ŠVP	Při legislativních změnách; Při zásadní změně v CMŠ;	Vedení školy, učitelky
Plnění cílů ŠVP (TVP)	Každodenní vyhodnocování Konzultace učitelů při pedagogické radě; Hospitace;	Průběžně Průběžně	Učitelky Učitelky, ředitelka Ředitelka
Způsob zpracování a realizace obsahu vzdělávání (zpracování a realizace integrovaných bloků)	Zápisy v třídní knize; Třídní záznamy – TVP; Hospitace; Práce dětí; Prostředí třídy – výzdoba; Fotodokumentace	Průběžně Průběžně 1x ročně Průběžně Průběžně Průběžně	Učitelky, ředitelka Učitelky, ředitelka Ředitelka Učitelky, ředitelka Učitelky, ředitelka Učitelky
Práce učitelů (včetně sebereflexe)	Profesní portfolio; Hospitace; Rozhovory; Pohovor s učitelem	Průběžně 1x ročně Průběžně 1x ročně	Učitelky Ředitelka Učitelky, ředitelka Ředitelka
Výsledky vzdělávání (vyhodnocování pokroku každého dítěte)	Záznamy o dětech; Portfolio dítěte; Práce dětí; Každodenní vyhodnocování Pozorování dětí; Konzultace s odborníky z PPP a SPC; Fotodokumentace;	Průběžně Průběžně Průběžně Průběžně Dle potřeby Průběžně	Učitelky, ředitelka Učitelky, ředitelka Učitelky Učitelky Učitelky, ředitelka Učitelky
Kvalita podmínek vzdělávání (věcné podmínky, životospráva, psychosociální podmínky, organizace,...)	Pozorování; Evaluační porada; Rozhovory;	Průběžně 2x ročně Průběžně	Zaměstnanci školy Zaměstnanci školy Všichni zúčastnění
Řízení školy	Analýza dokumentů; Konzultace učitelů při pedagogické radě; Evaluační porada;	Průběžně Průběžně 2x ročně	Vedení školy Učitelky, ředitelka Zaměstnanci školy
Personální a pedagogické zajištění	Konzultace učitelů při pedagogické radě; Pohovory se zaměstnanci;	Průběžně 1x ročně + dle potřeby	Učitelky, ředitelka Ředitelka
Spolupráce s rodiči	Rozhovory; Dotazník	Průběžně 1x ročně	Zaměstnanci školy, rodiče, další zúčastnění Rodiče

Součástí ŠVP jsou tyto přílohy:

Příloha 1 – Adaptační plán v CMŠ

Příloha 2 – Podmínky k zajištění BOZD

Příloha 3 – Bezpečnost při vycházce za město

Příloha 4 – Pravidla bezpečnosti při vyzvedávání dětí

Příloha 5 –Kritéria přijímání nových dětí

Příloha 6 – Křesťanská výchova v CMŠ

Příloha 7 – EVVO v naší MŠ

Adaptační plán v CMŠ „U sv. Josefa“

Východiskem pro adaptační plán v naší mateřské škole je **tzv. Berlínský model adaptace**, se kterým jsme se setkali na stáži ve Vídeňských mateřských školách.... **Plán počítá s přítomností rodičů při procesu adaptace.**

Plán podle tohoto modelu je strukturován do několika fází:

1. V prvních třech dnech přichází dítě do MŠ **společně s rodičem** a za hodinu oba společně odchází. **Rodič** je přítomný ve třídě na domluveném místě a **je spíš pasivní** (nezabavuje dítě, nenaléhá na něj, pouze pozoruje a „je tu“), nechte si ani nekouká do mobilu. Dítě může trávit čas u rodiče a pozorovat nebo se zapojit do dění ve třídě, kdykoli může za rodičem přijít. Cílem této fáze je, aby dítě postupně získávalo jistotu a zároveň vzniká důvěra rodiče v prostředí mateřské školy.
2. Čtvrtý den proběhne **krátké odloučení** a samostatný pobyt dítěte ve třídě (max. 30 minut). Rodič je však k dispozici v areálu MŠ pro případ, že by dítě bylo rozrušené a potřebovalo jeho přítomnost. Po uplynutí doby si rodič dítě odvádí. Odvádí si ho i tehdy, pokud se dítěti ve školce líbí a domů se mu nechce.
Na základě reakcí dítěte se následně zvolí **kratší** (6 dní) **či delší** (2–3 týdny) trvání adaptačního procesu. V dalších dnech této fáze se doba strávená ve školce bez rodiče může postupně prodlužovat.
3. Při závěrečné fázi pobývá dítě ve třídě již samostatně, rodiče jsou k dispozici na telefonu pro výjimečné případy. Doba pobytu ve třídě se postupně prodlužuje. Pokud je domluveno, že rodič přijde po svačině (po obědě...), musí opravdu přijít **hned po**. Je přirozené, když dítě protestuje proti odchodu rodiče nebo pláče, ale je důležité, zda se nechá utěšit učitelkou a zda další pobyt ve školce zvládá.

Adaptace trvá zpravidla 3 týdny.

Pokud se adaptace nepodaří, není to ničím vina. Vždy vycházíme z konkrétní situace a společně hledáme řešení tak, aby to bylo dobře pro konkrétní dítě. Někdy je potřeba nějaký čas počkat a začít s adaptací od začátku.

Obecné zásady adaptace:

- **Každé dítě je jiné a má vlastní cestu**, vlastní potřeby v době a způsobu adaptace na školku.
- **Spolupráce s rodinou** – již při zápisu a při setkání nových rodičů dochází k seznamování s prostředím CMŠ, s určitými pravidly spoluzití, s tím, jak se budeme snažit spolu s rodinou pomoci dítěti k hladkému průběhu při nástupu do MŠ. Rodičům jsou po přijetí nabídnuty dny, kdy se mohou s dětmi přijít podívat do školky a chvíli zde „zůstat a hrát si“. Ideální je, když maminky navštěvují mateřská centra, ostatní rodiny apod., aby děti byly zvyklé na přítomnost jiných dětí. Maminkám též doporučujeme, aby jejich děti zvládly na nějakou dobu odloučení od matky, uměly zvládat základní hygienické návyky a slyšet na své jméno.
- **Vlastní postupná adaptace** – pokud to jde, je u některých dětí vhodné, aby pobýly v prostředí CMŠ zpočátku jen kratší dobu i s matkou. Postupně se tato doba prodlužuje a maminka na chvíli odejde. Proto je ideální, když matka nastupuje do zaměstnání později než první den školky. Je také vhodné, aby dítě zpočátku chodilo domů

hned po obědě a teprve později bylo dovedeno k tomu, že bude i spát. Ně kterému dítěti pomůže, když ho zpočátku vodí do školky tatínek nebo babička – odloučit se od nich je pro ně snazší než od matky.

- **Připravenost prostředí** – je nutné, aby si dítě zvyklo na určitý stálý řád. Náhlé změny děti děsí, ohrožují, berou jim pocit bezpečí. Proto není vhodné časté střídání tříd, učitelek apod. Z tohoto důvodu začíná v MŠ ranní spojování dětí (v době od 6:30 do 7:15) až v polovině září.
- **Individuální přístup učitelky** – je jisté, že se učitelka novému dítěti věnuje víc než ostatním. Ukazuje mu, co kde je, pomáhá mu při oblékání, dovede ho na záchod a dodává mu tak pocit bezpečí. Je mu nabíízku, utěší ho a učí ho prvním samostatným krokům.
- **Hry** – učitelka se snaží pomoci dítěti všimnout si zajímavých hraček, připravovat dítě na nové činnosti a situace, aby nebylo ve stresu, ale v očekávání nového. Snaží se předvídat, co by mohlo být pro dítě problémem. Vysvětluje, povzbuzuje dítě k důvěře k vlastním schopnostem a dovednostem. V heterogenní třídě lze „svěřit“ nové dítě do péče staršího osvědčeného kamaráda, který se o něj podle svých sil stará a vtáhne ho do hry.
- **Jídlo** – učitelka nabízí, nenutí. Povídá si s dětmi o tom, co mají rádi. Školnice se snaží dávat na talíř „kopičky“ masa, příloh a omáček odděleně. Dítě má možnost si samo říci, kolik jídla chce, popř. kterou část oběda nechce vůbec (např. zeleninovou přílohu atd.)
- **Dlouhodobý pláč** – pokud dítě poplává celý den a situace se příliš nemění ani po delší době, je dobré zvážit s rodinou další postup. Lze odložit docházku do MŠ, lze kontaktovat dětského psychologa. Určitě je třeba hledat společně nejlepší řešení. Důležité je vědomí, že když se adaptace nezdaří, není to zpravidla ničí vina.

Podmínky k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí

- Za bezpečnost dětí v MŠ odpovídají po celou dobu práce s dětmi pedagogičtí pracovníci školy, a to od doby převzetí dětí od jejich zástupce nebo jim pověřené osoby až do doby jejich předání zástupci dítěte nebo jím pověřené osobě. Při hře dětí dbají na to, aby si děti hrály klidně, sledují jejich hru a předchází konfliktům. Při chůzi po schodech dbají, aby se děti nestrkaly a chodily klidně. Méně obratné děti se musí držet zábradlí. Při tělovýchovných aktivitách dbají zvýšené pozornosti o bezpečnost dětí. Upozorňují na případné nebezpečí, zajišťují soustavnou pomoc při cvičení. Před zahájením cvičení musí zjistit, zda je tělocvičné nářadí v pořádku.
- Pedagogický pracovník odpovídá při pobytu dětí mimo území školy za bezpečnost nejvýše dvaceti dětí – smyslově, tělesně a duševně zdravých, starších tří let. Při pobytu dětí na zahradě musí mít o dětech stále přehled. Zvýšeného dohledu je třeba dbát u cesty, kde děti jezdí na vozítkách, především pak u výjezdu vozítek z garáže. Na vycházce dbá na bezpečné přecházení vozovky a bezpečnou chůzi. Předjímá nebezpečí. Průběžně seznamuje děti s pravidly bezpečného chování na ulici, v dopravě (přechody pro chodce, semaforey). Vždy první a poslední dvojice dětí je pro větší viditelnost vybavena reflexní bezpečnostní vestou, učitelka má terčík a na ruce reflexní pásku. Bezpečnost při pobytu dětí v přírodě za městem řeší Příloha č.3.
- Ředitelka školy určí při vyšším počtu dětí nebo při pobytu v prostředí náročném na bezpečnost dětí další zletilou osobu způsobilou k právním úkonům a zajišťující bezpečnost dětí.
- Pedagogický pracovník předá dítě pověřené osobě jen na základě písemného pověření zástupcem dítěte.
- V oblasti prevence sociálně patologických jevů se zaměřujeme na oblast šikany, (průběžně – pomocí příběhů, při předcházení konfliktům a při jejich řešení, učíme děti být kamarády, řešit konflikty domluvou), vandalizmu (seznamujeme děti s životním prostředím a učíme je úctě a obdivu, taktéž úctě k práci druhých lidí) a ochrany dětí před drogami (v tématu „Bůh nám dává naše tělo, abychom o ně pečovali“, „Co by se stalo, kdyby...“, používáme například didaktický materiál „Filip v Zemi zdraví“ nebo „Děti a hry“ vydaný nakladatelstvím Rotag).
- Jednotlivá oddělení mateřské školy jsou z bezpečnostních důvodů trvale uzamčena, při vstupu do tříd je vždy nutno používat videozvonku.
- Všichni zaměstnanci jsou povinni okamžitě poskytnout první pomoc při jakémkoliv úrazu, v případě potřeby přivolají lékařskou pomoc, v nezbytně nutném případě zajistí převoz zraněného do zdravotnického zařízení. Zároveň jsou povinni bezodkladně informovat ředitelku školy a zákonné zástupce dítěte. Každý úraz bude zaznamenán do „Knihy úrazů“, taktéž výskyt klíšťat s popisem místa nálezu.

Bezpečnost při vycházce za město

Před vycházkami, při nich a po cestě zpět dodržujeme tato bezpečnostní opatření:

- předchází nácvik nástupu do autobusu a výstup z něho na určené místo, všechny děti jsou v autobuse v blízkosti učitelky
- kázeň: děti musí umět reagovat na domluvený signál a vědět, kde jsou hranice našeho zkoumání a her, aby se neztratily
- učitelka vybírá bezpečná místa pro hry
- jedou vždy 2 pedagogické pracovníce (popř. 1 pedagogická pracovníce a 1 poučená dospělá osoba), při chůzi jde 1 pedagogická pracovníce vpředu a 1 vzadu, děti se bezpečně pohybují mezi nimi
- zkontrolujeme, zda jsou všechny děti oblečeny a obuty odpovídajícím způsobem vzhledem k počasí
- při pobytu na ostrém letním slunci zajistíme u všech dětí pokrývku hlavy, sluneční brýle, chráníme pokožku opalovacím krémem s UV filtrem, snažíme se být na slunci co nejméně (do 11.00 hod.) kvůli alergiím na slunce
- při pobytu ve vysoké trávě nebo křovinách využijeme postříku proti klíšťatům
- s sebou vždy nosíme příruční lékárničku se základními údaji o dětech (RČ, pojišťovna, adresa, telefonický kontakt na rodiče); neměl by v ní chybět protialergický lék, gelaspon, náplast, obinadlo, trojcípý šátek a dezinfekce vhodná pro děti
- děti s sebou mohou nosit batůžek s pláštěnkou, malou svačinou a lahvičkou s pitím; při horkém počasí s sebou učitelky vozí další pití pro případ nedostatku

Pravidla bezpečnosti při vyzvedávání dětí

Vyzvedávání dětí po obědě:

- Děti po obědě je možné odvádět mezi 12:30 a 12:50 hodin.
- Rodič zazvoní na videozvonek a počká v šatně, kam za ním učitelka dítě, které se najedlo a rozloučilo, pošle. Takto předané dítě se obléká a společně s rodičem odchází.
- Nejpozději ve 13:00 by měla být šatna prázdná.

Malá prosba k odpolednímu odvádění dětí:

- Děti po spaní je možné odvádět od 14:45 hodin – bývají většinou ve své třídě, případně se v teplých dnech chystáme na zahrádku.
- Od 15:30 jsou všechny děti spojeny v tzv. Scházecí třídě (2.patro CMŠ) nebo na zahrádce. Odpovědnost za ně má už jen jedna učitelka.

Prosíme o dodržování několika drobností při odvádění dětí (především v době spojování), které mohou usnadnit práci nám i vám a napomohou bezpečnosti:

1. **V prostorách CMŠ** (zahrada i třída) jsou bez rodičů **pouze děti, které patří do školky** a za které má odpovědnost učitelka.
2. Dítě může být předáno pouze osobě, která je zapsaná v evidenčním listu, případně na základě písemného pověření zákonným zástupcem.
3. Když přichází rodič, dítě si uklidí hračky, se kterými si hrálo, a pokud možno co nejdříve společně odcházejí. (Vyhne se tak smlouvání dětí, že si chtějí ještě hrát, i když rodič už potřebuje jít) **PRAVIDLO: "PŘIŠEL RODIČ – ODCHÁZÍŠ"**
4. **Rodič se setká osobně s učitelkou a dítě se s ní vždy přijde rozloučit** podáním ruky.
5. **Starší sourozenci a děti již předané rodičům si nepůjčují školkové hračky** (vozidla a pod.). (Zajistíme tak bezpečnost a přehlednost pro všechny.)
6. V 16:15 společně uklízíme se zbývajícími dětmi všechny hračky a společně čekáme na příchod posledních rodičů.
7. Prosíme, respektujte, že **provoz CMŠ je do 16:30**. To znamená, že **v 16:35 by už mateřská škola měla být prázdná, aby se mohlo zamykat**. Při organizaci vyzvedávání dítěte je potřeba počítat i s aktuální situací silničního provozu, s časem na obléknutí dítěte a podobně. Pokud má někdo problém s dodržováním této doby ze závažných důvodů, prosíme o nahlášení ředitelce a společně se bude hledat řešení. **Opakované nedodržení provozní doby je považováno za hrubé porušování školního řádu**. Při neočekávaném jednorázovém zdržení informujte školku na tel. čísle **své třídy** nebo na mobil ředitelky: **737 334 302**.

Pouze za těchto podmínek může CMŠ zajistit bezpečný pobyt všech dětí.

Kritéria pro přijímání nových dětí do CMŠ „U sv. Josefa“

V případě, že počet přihlášek převyšuje stanovenou kapacitu školy, Jsou přednostně přijímány tyto děti:

- děti z rodin, které mají zvláštní zájem o křesťanskou výchovu
- děti, jejichž sourozenec již mateřskou školu navštěvuje
- děti, které dosud nenavštěvují jinou mateřskou školu
- děti rok před nástupem povinné školní docházky; Jedná se o povinný předškolní rok
- děti, jejichž docházku do MŠ doporučí odborník (SPC, pediatr,...), protože docházka do kolektivu vrstevníků je přínosem pro jejich rozvoj (nejedná se však o děti integrované). Tyto děti budou nejprve zařazeny na zkušební dobu 1 – 3 měsíců, v jejímž průběhu může ředitelka po dohodě s rodiči docházku do CMŠ ukončit.

Přihlížíme také k aktuální rodinné situaci dítěte.

Vzdálenost bydliště od CMŠ nehraje roli, nejsme spádovou mateřskou školou.

Přesná kritéria s bodovým ohodnocením jsou zveřejněna v dostatečném předstihu před zápisem na webu školy.

Před zápisem je potřeba vyplnit „Žádost o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání“ a případné další dokumenty. Vše bývá k dispozici v dostatečném předstihu před zápisem buď na vrátnici CMŠ, anebo ke stažení na webových stránkách školy.

Naše mateřská škola je otevřena pro děti z rodin věřících i nevěřících, souhlas s křesťanským zaměřením a výchovou v CMŠ je však podmínkou přijetí.

Rodiče musí při přijímání dítěte do CMŠ prokázat, že dítě má splněno povinné očkování.

Od září 2017 je podle současné legislativy poslední rok před nástupem do ZŠ povinný. Protože CMŠ není školou spádovou, nemůžeme zaručit přijetí předškolního dítěte. Děti v povinném předškolním roce u nás platí školné stejně jako všichni ostatní. Očkovací povinnost se na ně nevztahuje.

Křesťanská výchova v Církevní mateřské škole „U sv. Josefa“

Cíle:

- ve spojení s ostatními výchovami rozvíjet dítě po všech stránkách, zejména v oblasti rozvoje osobnosti, rozvoje pozitivních vztahů k sobě, k druhým i k vytváření společenství a důvěrného vztahu k Bohu,
- utvářet postoje (vděčnosti, umění žasnout, důvěry, spoluúčasti, očekávání, prosby, vstřícnosti, úcty a soucitu),
- „poznat“ a „zažít“, že Bůh nás má rád a je tu s námi, můžeme s ním komunikovat, zajímá se o obyčejné věci – z čeho máme radost, co nás trápí, jakou máme náladu,
- rozvoj schopnosti důvěřovat, radostné účasti, výchova k modlitbě, uvádění do Písma svatého.

Prostředky:

- písně,
 - děkování, prosby,
 - příběhy z Bible, příběhy ze života dětí,
 - práce se symboly,
 - vnímavost kolem sebe,
 - vytváření prostoru pro kladení otázek,
 - slavení svátků a slavností,
-
- využíváme prvků Pedagogiky Franze Ketta, zejména těchto čtyř kroků:
 - **1. krok:** vytváření společenství – uvědomění si sebe, druhého dítěte i celé skupiny
 - **2. krok:** soustředění na předmět nebo na příběh, pozorování (poslech) a činnosti s tím spojené,
 - **3. krok:** příležitost vyjádřit a ztvárnit to, co si děti prožily v předcházející části pomocí přírodního a textilního materiálu, popř. pomocí tance či pohybu
 - **4. krok:** opětné soustředění, shrnutí, modlitba

Velkou pomocí nám může být hudba.

Preferujeme

- zpěv jako vyjádření sebe sama,
- zpěv jako sdílení (vztahovost),
- autentičnost zpěvu,
- vázanost k příběhům,
- jednoduchost forem.

Témata:

- Rodina
- Přátelství
- Být spolu
- Odpuštění
- Správné a špatné jednání
- Ztišit se a naslouchat

- Advent, Vánoce
- Postní doba a Velikonoce
- Protiklady (světlo – tma, radost – smutek, strach – bezpečí, teplo – zima,...)
- Velké osobnosti – svatí
- jakékoli další téma hovořící o životě a jeho prožívání

Metody výchovy:

- využívat rozumovou i smyslovou zvědavost dětí,
- prvky křesťanské výchovy mohou prolínat celým výchovným působením,
- metody volíme v souladu s dětským způsobem vnímání a chápání,
- pomocí všech smyslů,
- v rovině poznávací (zde zvolíme obsah),
- v rovině zkušenostní (zde promyslíme, které zkušenosti děti mohou zažít),
- v rovině výchovné (myslíme zde především na životní postoje dětí),
- příběhy aplikovat na konkrétní situace dětí.

Literatura:

- Herciková, P. E.: *Křesťanská výchova dětí*. Praha, Pastorační středisko, 2002
- Smahel, R.: *Rodinná katecheze. 1. díl*. Praha 1991
- *Aby malé bylo velké* (Pedagogika Franze Ketta), 2008
- *Koncepce pro předškolní vzdělávání – Učím se říkat ty (-// -), 2010*
- Jarošová Hana, Mgr. - diplomová práce: *Přítomnost a naplňování kompetencí Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání v programu „Aby malé bylo velké“* (CMTF UP Olomouc), 2010
- Bícová, R.: *Bůh mě má rád, Ježíš je můj Pán* (Nakladatelství Samuel)

Program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO) v Církevní mateřské škole „U sv. Josefa“

Vzdělávací cíle EVVO:

- vytvářet u dětí kladné postoje k přírodě a k životu vůbec, k její ochraně, zprostředkovat informace v oblasti EVVO také jejich rodičům,
- vést k vědomí odpovědnosti,
- zprostředkovat vědomosti a dovednosti z oblasti přírody, a to různými činnostmi (nejlépe hrami a pozorováním)

Metody ekologické výchovy:

- pozorování,
- hry,
- pokusy,
- využijeme dětskou zvědavost,
- učíme se napodobováním a ztotožňováním,
- seznamujeme se s přírodou i skrze příběhy a pomocí všech smyslů, využíváme prožitkové a situační učení,
- poznáváme, prožíváme a tvoříme, účastníme se praktických činností (např. třídíme odpad),
- v celém výchovném působení – náhodně i cíleně,
- chodíme do přírody za město,
- využíváme všech ročních období,
- účastníme se programů a akcí pořádaných CEGV Cassiopeia
- spolupracujeme s odborníky z jednotlivých oborů (Přírodovědecká fakulta JU, akademie věd, střední zemědělská škola, včelařství, ornitologie, entomologie,...).

Témata:

- domácí, lesní, polní, vodní zvířata, především ptáci, ryby a hmyz (jižní Čechy jsou plné vodního ptactva),
- rostliny (první jarní cibuloviny, letní, podzimní květiny, léčivé byliny, pokojové rostliny),
- stromy, keře a jejich plody (rozdíl: jedlé, nejedlé, jedovaté plody), letní a podzimní plody, sbíráme plody pro zvěř na zimu,...)
- houby,
- neživá příroda (kameny, hlína, písek, led...),
- třídíme odpad
- důležitost slunce, vody a vzduchu pro život na Zemi – nebezpečí dalšího znečišťování,
- roční období, počasí,
- různé jiné krajiny na Zemi (jejich fauna a flora), možnost návštěvy ZOO Ohrada, ZOO Dvorec u Borovan, ZOO Tábor,
- krása a rozmanitost přírody, řád v přírodě

Prostředky realizace EVVO na škole:

- projekty s dětmi
- výlety s dětmi
- nástěnky pro rodiče
- spolupráce s rodiči a využívání jejich nabídek a možností (Přírodovědecká fakulta JU a pod.)
- vzdělávací programy muzeí, ekologických center, ZOO
- nabídka rozmanitých činností ve třídě i na zahradě
- chování živých zvířat v prostorách MŠ
- třídění odpadu
- **využívat některých možností, jak šetřit vodou (užitková voda), energií (zateplení budov), používat ekologicky šetrné čisticí prostředky**
- metodický portál pro předškolní vzdělávání, oblast EVVO

Prostředí:

- **zahrada MŠ** (záhonky se zeleninou, květinami, okrasné i ovocné keře a stromy; kompostér, vrbová chýše),
- **vycházky do parku, do přírody, pravidelné výjezdy do lesa a jinam za město**, ve kterých s dětmi zkoumáme a pozorujeme různé biotopy a prostředí pro život rostlin i zvířat (viz Absolventské práce Ludmily Ehrlichové 2008 a Marie Malouškové 2006 s ekologickou tematikou),
- **třída** – přírodovědný koutek s přírodninami, knihami, lupami, mikroskopem, encyklopediemi, případně živými zvířaty.

Rozvojové a organizační cíle školy:

- další vzdělávání pg. pracovníků,
- prostorové zajištění EVVO – zahrada, výjezdy za město, park, výuka ve třídě,
- třídění odpadu (hliník, baterie, papír, plasty, bioodpad)
- **spolupráce s ostatními organizacemi (zřizovatel, CEGV Cassiopeia, ZOO Ohrada, Přírodovědecká fakulta JU, střední zemědělská škola...)**

Jsme zapojeni do sítě mateřských škol se zájmem o ekologickou výchovu „Mrkvička“.

Na škole je ustanovena koordinátorka pro EVVO Marie Maloušková.